

IZVJEŠTAJ O RADU DRUŠTVA OD 1999. DO 2001. GODINE

UDK: 061.2:930,85
J(047)(497.5 Split) "1999/2001."
Primljeno: 15. XI. 2001.

DAJANA ŠAŠKOR
Put Plokita 19
21000 Split, HR

TRIDESET GODINA RADA DRUŠTVA

U lipnju 2001. godine navršilo se trideset godina rada Društva prijatelja kulturne baštine u Splitu. Taj iznimno vrijedan jubilej neprekidnog rada udruge građana čiji članovi rade dobrovoljno, proslavljen je svečanim misnim slavljem 14. studenoga 2001. godine u katedrali sv. Duje, koje je predvodio don Zdenko Bralić. Tom prigodom don Drago Šimundža Društvu je predao Povelju apostolskoga blagoslova Svetoga Oca Ivana Pavla II. za dugogodišnju ustrajnost i zalaganje Društva na promicanju i očuvanju našeg bogatog kulturnog naslijeđa. Predsjednik Društva Ante Sapunar gostovao je u emisiji Radio Splita 16. studenoga 2001. godine u kojoj je podsjetio na sve značajnije akcije Društva u proteklih trideset godina rada, te o planovima za ubuduće.

PROSTORIJE

Od travnja 1999. godine naše se Društvo (zajedno s Društvom za zaštitu i unaprjeđenje Marjana) koristi prostorom na Obali hrvatskoga narodnog preporoda 25 u Splitu. Od godine 1986. Društvo nije

boravilo u svojim prostorijama na Obali hrvatskoga narodnog preporoda 23 zbog dotrajalosti prostora. U međuvremenu, koristilo se susjednom prostorijom Društva Marjan, a nakon toga sjedište mu je bilo na Trgu Republike 4. Tako je nakon trinaest godina privremenih rješenja Društvo napokon dobilo odgovarajući prostor za rad.

PREDAVANJA

U Pinakoteci samostana Gospe od Zdravlja član Društva Perislav Petrić održao je za članove i zainteresirane građane predavanje o temi *Četrdeset povijesnih marjanskih crkava*.

Perislav Petrić također je održao nekoliko predavanja na poziv raznih udruga:

- Svibanj 1999. *Onda kad smo bili mali* (prigodom otvaranja izložbe fotografija i prostora udruge Epetium iz Stobreča)
- Listopad 2000. *Crkva sv. Luke u Velom varošu i ribarsko naselje*
- Lipanj 2001. *Fontana u Splitu* (prigodom proslave na Matejuški Radunica i Lučac (prigodom Dana Radunice)
- Listopad 2001. *Postanak Splita* (za Udrugu izviđača)
Crkva sv. Luke u Velom varošu i ribarsko naselje (za GK Varoš).

IZLETI

- 30. siječnja 1999. Posjet Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika (stručni vodič Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh.)
- 27. ožujka 1999. Obilazak Dioklecijanove palače i Muzeja grada Splita (stručni vodič Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh.)
- 15. svibnja 1999. Žrnovnica, Gata, Šestanovac, Zadvarje, Omiš (stručni vodič Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh.)
- 1. lipnja 1999. Dioklecijanov akvedukt - predavanje uz razgledavanje lokaliteta od Mostina do Karabaša

- (stručni vodič Ljubomir Gudelj, voditelj istraživanja i kustos MHAS)
- 26.-27. lipnja 1999. Dubrovnik (stručni vodiči: Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh. i lokalni vodiči)
18. rujna 1999. Stari Grad (stručni vodič Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh.)
23. listopada 1999. Zadar, Biograd (stručni vodiči: Vežić Pavuša, prof., i Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh.)
4. ožujka 2000. Katedrala sv. Duje i riznica, istočni dio Dioklecijanovih podruma (stručni vodiči: Mr. Goran Nikšić i Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh.)
8. travnja 2000. Pag (stručni vodiči fra Srećko Frka i Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh.)
- 3.-4. lipnja 2000. Orebić, Korčula (stručni vodiči: Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh. i lokalni vodiči)
21. listopada 2000. Vranjača, Đale (lokalni vodiči)
- 23.-25. veljače 2001. Senj, Rijeka, Opatija (stručni vodiči: Goroslav Oštrić i lokalni vodiči)
- 9.-10. lipnja 2001. Otok Brač (stručni vodič Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh.)
29. rujna 2001. Trogir (stručni vodiči: Bosiljka Bezić, dipl. ing. arh. i lokalni vodiči)
- 25.-28. listopada 2001. Varaždin, Čakovec, Hrvatsko zagorje (stručni vodič Željko Trstenjak)
1. prosinca 2001. Obilazak nakon restauratorskih radova na katedrali sv. Duje (stručni vodič mr. Goran Nikšić).

IZDAVAČKA DJELATNOST

Dana 28. lipnja 2000. godine u Zavodu za znanstveni i umjetnički rad HAZU predstavljena je *Kulturna baština* br. 30, a u suradnji s uredništvom Bračkog zbornika i knjiga *Bračke bunje* prof. dr. Duška Kečkemeta.

O jubilarnom tridesetom broju časopisa *Kulturna baština* govorili su urednik dr. Stanko Piplović i prof. dr. Duško Kečkemet. U prvome planu časopisa je članak o dr. Stanku Piploviću, dugogodišnjem istaknutom članu Predsjedništva Društva i u dva mandata predsjedniku Društva, prigodom 25 godina rada u Društvu prijatelja kulturne baštine Split. Slijedi Bibliografija radova Stanka Piplovića 1996.-1999.; te prikaz trideset brojeva godišnjaka *Kulturna baština*.

O knjizi *Bračke bunje* govorio je autor prof. dr. Duško Kečkemet, te predstavljajući prof. dr. Ivo Šimunović.

Dana 9. travnja 2001. godine u Multimedijalnome kulturnom centru u Splitu predstavljena je knjiga *Probuđeni glasi* Sonje Senjanović-Peračić. Knjiga sadrži priče iz života Splita početkom 20. stoljeća pisane čakavicom, čime se obogaćuje fond literature o Splitu u prošlosti. Knjigu je predstavio prof. dr. Anatolij Kudrjavcev.

MARULIĆEVI DANI

Dosljedno dugogodišnjoj tradiciji Društvo je u izvještajnom razdoblju svake godine u travnju položilo spomen-vijenac na grob oca hrvatske književnosti Marka Marulića u crkvi sv. Frane na Obali, a u sklopu manifestacije *Marulićevi dani*.

GRADITELJSKO NASLIJEĐE

Društvo sudjeluje u zaštiti i uređenju spomen-groblja Sustipan. Pritom surađuje s Nadbiskupijom splitsko-makarskom, Konzervatorskim odjelom Uprave za zaštitu kulturne baštine u Splitu i gradskim javnim službama.

U prosincu 2000. godine Društvo je u suradnji s tvrtkom *Lovrinac* postavilo kamenu ploču s natpisom SUSTIPAN - SPOMEN GROBLJE na zidu na ulazu u Sustipan da bi se taj prostor označio kao područje s odgovarajućim sakralnim i kulturnim sadržajima.

Nekoliko puta je *Slobodna Dalmacija* pisala o planovima Društva u vezi s uređenjem Sustipana u čijem će ostvarenju Društvo ubuduće raditi: postavljanje faksimila tri metra visokog kamenog križa koji je uklonjen šezdesetih godina prošloga stoljeća; postavljanje postaja križnog puta: uvođenje službe čuvara spomen-groblja; vraćanje dvaju brončanih spomenika s Lovrinca.

U ožujku 1999. godine Društvo je dobilo i prihvatilo poziv Službe za gradsku jezgru grada Splita za sastanak s predstavnicima Svjetske banke o Projektu obnove kulturnih dobara povijesne jezgre Splita 1999.-2005. godine. Razgovaralo se o rezultatima socioloških istraživanja nastalih tijekom rada na Projektu, te utjecaju tih istraživanja na daljnji tijek projekta. Tom prilikom Društvo je naglasilo da je Dioklecijanova palača najstariji antički spomenik u Hrvatskoj na kojemu se poslije razvio grad, te da ga u tom smislu treba sagledavati.

OSTALE AKTIVNOSTI

Društvo se u lipnju 1999. godine svojim primjedbama i prijedlozima osvrnulo na Izvješće o prostornom uređenju poluotoka Marjan koje je izradila Služba za urbanizam i zaštitu okoliša grada Splita. Društvo smatra da osim uređenja zaštitne zone Marjana treba točno odrediti što se u njima smije izvoditi, te točno odrediti zonu spomeničkoga pojasa, obalnoga pojasa i kupališno-rekreacijske zone.

Nekoliko puta tijekom 2001. godine Društvo je sudjelovalo na Okruglom stolu gradskog kotara Varoš o temi Problematika bespravne izgradnje s posebnim osvrtom na stanje u gradskom kotaru Varoš. Na Okruglom stolu je u ime Društva govorio predsjednik Ante Sapunar, koji je ustvrdio da pučka arhitektura Varoša nestaje pred koncepcijama i materijalima moderne gradnje, a kao primjer poštivanja tradicionalne gradnje i savjeta stručnjaka istaknuo je obnovu kuće koju je izvela obitelj Vujević.

Budući da u djelokrug rada Društva spada i zaštita prirodne baštine, Društvo se zauzelo za to da se području Vičje luke na Braču dade tretman zaštićenoga krajolika. Vičja luka je, kao dio boboviške uvale,

jedan od najljepših malih zaljeva na Jadranu, važan priobalni ilirsko-grčki lokalitet iz 6. st. pr. Kr. stanište ptica selica u preletu, te mrijestilište riba.

Dana 19. prosinca 2001. godine u Zavodu za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu u suradnji s Društvom za očuvanje kulturne baštine Kaštela *Bijaći* predstavljena je knjiga prof. dr. Vjeko Omašića *Kaštela od prapovijesti do početka 20. stoljeća*. O tom vrijednom djelu koje je sveobuhvatno istražilo povijest Kaštela govorili su autor, dr. Stanko Piplović, Milan Ivanišević i Sanja Viculin.

Tijekom izvještajnoga razdoblja član Društva dr. Stanko Piplović sudjelovao je u radu sljedećih znanstvenih skupova:

Rujan 1999. Korčula	Dani Cvite Fiskovića (Korčula i suvremena gradogradnja i urbana kultura)
Predavanje <i>Odras 19. st. na urbanističku strukturu Korčule</i>
Listopad 1999. Omiš	100. obljetnica otvorenja ceste Omiš-Kučiče-Zadvarje i Davidova mosta na Cetini u Omišu
Predavanje <i>Prometnice u općini Omiš na prijelazu stoljeća</i>
Listopad 1999. Osijek	7. znanstveni skup Nijemci i Austrijanci u kulturnom krugu Hrvatske
Predavanje <i>Marija Jozefa pokroviteljica narodne umjetnosti u Dalmaciji</i>
Listopad 1999. Runovići	Runovići nekad i danas
Predavanje <i>Neke građevine u Runovićima u 19. st.</i>
Lipanj 2000. Karlovac	Preobrazba industrijskog naslijeđa u novu urbano-pejzažnu scenografiju <i>Grad za 21. stoljeće</i>
Predavanje <i>Problem prenamjene pomorskih svjetionika</i>
Rujan 2000. Lastovo	Dani Cvite Fiskovića
Predavanje <i>Prilike na Lasovu u 19. st.</i>

- Listopad 2000. Osijek 8. znanstveni skup Nijemci i Austrijanci u kulturnom krugu Hrvatske
Predavanje *Teorije Josefa Strzygowskog o umjetnosti Dalmacije*
- Srpanj 2001. Korčula 700. obljetnica utemeljenja stonsko-korčulanske biskupije i bratovštine Svih Svetih
Predavanje *Radovi na korčulanskoj katedrali između dvaju svjetskih ratova*
- Rujan 2001. Split Crkva i društvo uz Jadran, vrela i rezultati istraživanja
Predavanje *Uloga države u izgradnji sakralnih građevina u Dalmaciji tijekom 19. st.*
- Listopad 2001. Orebići Dani Cvite Fiskovića (Ladanjska kultura Hrvatske)
Predavanje *Otok Lokrum u 19. st.*
- Listopad 2001. Skradin Toma Babić i njegovo vrijeme
Predavanje *Općina Skradin u 19. st.*
- Listopad 2001. Osijek 9. znanstveni skup Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu
Predavanje *Slikar Rudolf Bunk*
- Listopad 2001. Neorić 300. godišnjica dolaska predaka na ova područja
Predavanje *Neorić i Sutina u 19. stoljeću*
- Studeni 2001. Zagreb 1. kongres hrvatskih povjesničara umjetnosti
Predavanje *Urbanistički razvitak Splita između dva svjetska rata.*

IN MEMORIAM

U posljednje vrijeme otrgne smrt iz naše sredine marnе članove Društva prijatelja kulturne baštine: Mariju Pilić, Milana Šebića, Miću Gattina i Franu Senjanovića koji su dugi niz godina utkali sebe u djelovanje našega Društva.

Njihovim gubitkom Društvo izgubi vjerne i vrijedne pregaoce kojih ćemo se trajno sjećati s najvećim poštovanjem i zahvalnošću.